

KIZKIAREKIN. Sagardogile batzuk sagarrondotik eroritako sagarra kizkiarekin jasotzen, GARI GARAIALDE / ARGALDIZ PRESS

SAGARRONDOAK, GORA BEGIRA

Azkueren hiztegiari 85 sagar mota ageri dira. Egun Gipuzkoako Foru Aldundiak, berriaz, 12-14 motaren zabalkundea bultzatzen du, sagardo produkzioarako egokienak diren sagarrak.

Sagarraren araberako sagardoa lortzen da. «Nolako sagardoa nahi den, halako sagarra aukeratu beharra dago», dio Iñaki Larrañaga Gipuzkoako Foru Aldundiko Landa Garapeneko sagar-landareetako teknikariak. Egungo joera sagar garratz-mikatzaren aldekoa da,

ezaugarri garrantzitsu bat duela, azido malikoa. Azido malikoa duten sagarrek balio erantsia dute, azidoak kontserbatzaile natural onak direlako. Sagarrorik egindako sagardoak hobeto irauten du.

1982an hasi zen Gipuzkoako Foru Aldundia sagarraren arloan lanean. Horren helburua galtzen

ari ziren sagar motak berreskuratzea zen. Helburu horri bira eman zitzaien ondoren. Etnologo bat kontratatatu zuen Aldundiak. Sagarmotak aztertu eta aukeraketa egiteaz arduratu zen, hau da, balio etnologiko handiena duten sagarrak aukeratu zituen. Galdontzekoak baztertu eta egun 12-14 diru Aldundiak bultzatu eta diruz laguntzen dituen sagar motak.

Euskal Herrian sagar gutxi dago. «Egun ekolozten den sagardoa, hemengo sagarren erabilera %20-30ekoa da. Normala da, baserritarrak gutxitzen ari dira, eta, beraz, sagastiak ere behera egin dute, betitiki eurek zaindu baitituz

te sagarrondoak», dio Larrañagak. «Eta hor dago sagardogileen erronka, sagarra behar dute... eta batzuk hasi dira landatzen. Eurak izan behar dira liderrak, eurak dakite zer sagar eta zenbat nahi duten. Txakolindgiek, osaterako, horrela egiten dute lan. Bakoitzak bere mahastiak ditu».

Interesak

Gipuzkoako Foru Aldundiak eurek zehaztutako sagarmotakoak diren landare bakoitzeko gehienez lau euroko laguntza ematen du urtean. Hiru urtean behin landarea ikustera joaten dira, hor dagoela eta egoera onean dagoela frogatze-

Loretan daudenean garrantzitsua da eguraldi gozoa izatea, eriesek lorea polinizatzen dezaten

ko. Baina ez da lan erraza inongo etnologikoa duten sagarrondoak bultzatzea. «Azken hamabost urteetan hasi gara hautaketa lekuetan. Lehen, sagarrondoak jasoan helburua sagar kopuru handia jasotzea zen. Izan ere, sagar mota hiri ez da beste bat baino gehiago ardatzen, kiloka ardatzen da. Eta, horregatik, sagarrondoak jabeek zabalik eta sagar kilo gehien ematen duten motak behar dira dituzte».

Larrañagak, ordea, argi dio eurek ezin dutela iritzi hori babestu. «Guk, aldiz, Foru Aldunditik eta administrazio publiko garen aldetik, beste ezaugarri batzuk ere bilatu behar ditugu. Noski, alde agronomoa kontuan hartuko dugu, baserritarren interes, baina baita etnologikoa ere bai. Biak uztartzea da gure erronka». Horregatik ubergarri eta egoki ikusiko luke, mahastiarekin gertatzen den bezala, sagar mota batzuk beste batzuk baino garrantzitsuak izateko. Guztiek ez dira berdinak... eta ekoloz bakoitzak bere sagardoa nolako nahi duen mota bat edo beste bat aukeratu behar du luke.

Sagarrondoak loretan

Sagarrondo horiek loretan daude orain. Loretan daudenean garrantzitsua da eguraldi gozoa izatea, beraz, haize gutziarekin... eriesek ibil daitezke, eta lorea polinizatzen. Euren esku dago. Baina apurleian euria erruz egin du. Dena den, izan dira hilabetez salbatzeko moduko oso egun berriak amaiera aldera.

Behin fruitua hazten zaienean, aldiz, tarteka euria ere behar du, sagarra gizentzeko beharrezkoa. Baina baita eguzkia ere, heltzeko, kolorea hartzeko. Eta haizeirik ez, guztia lurrera bota baitezake.

Eta euririk egiten ez bada, urbelak uretatu daitezke? «Azken azken aukera da. Etnologiek diote maiz ureztatuz gero zaporea galtzen duela, zukua ateratzerakoan igartzen zaila ura duela», abisatu digu Larrañagak.

Eguraldia hizpide hartuta, ERMa aldaketa berez azaltzen den terminoa da. «Nik ez dut esango ez dagoenik, baina zabalitzen jartzen dut bizi gaitzeko 100 urteetan igar daitekeenik. Hau da, guk sufrituko dugunik. Garai bateko lorezaintzari buruz irakurtzea gustulo dut. 1890ko testuetan ere aurkitu ditut egun gertatzen direnak: lehorleak, eurleak... Zeruari begira jarraitu behar, irail aldera sagarra jasotzeko auaia heldu arte».

Sagardo botila urte osoan salgai

LARRE-GAIN
Tolare - Sagardotegia

☎ 943-55 58 46 - 616-28 78 67
Ikabel Santa Cruz Zerain
LARRE-GAIN BASERRIA • ERENOTZU • HERNANI

OTSYA-ENEA
TOLARE SAGARDOTEGIA

Sagardoa botilan salgai

(-Sidras Otsua-Enea S.L.-)

Osifnaga auzoa • Tel: 943 55 68 94 • HERNANI